

עפ"ג (מרכז) 11742-03-24 - מדינת ישראל נ' יאסמין מצארווה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 11742-03-24 מדינת ישראל נ' מצארווה
תיק חיצוני: נייר

בפני כבוד השופטת הבכירה, ברנט-אב"ד
כבוד השופט בורנשטיין
כבוד השופט מיכלס

המעוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיבה	יאסמין מצארווה

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום ברמלה (כבוד השופטת אילה אורן) מיום 23.1.24, בת"פ 36245-06-20 במסגרתו הורשעה המשיבה, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע ריבוי עבירות של גניבה בידי עובד, עבירה לפי סעיף 391 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), והוטלו עליה העונשים הבאים:

9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה למשך 7 חודשים והתנאי הוא שלא תעבור עבירת רכוש מסוג פשע למשך 3 שנים מסיום ריצוי עבודות השירות, מאסר מותנה למשך 4 חודשים והתנאי הוא שלא תעבור עבירת רכוש מסוג עוון למשך 3 שנים מסיום ריצוי עבודות השירות ופיצוי בסך 75,000 ₪ לנפגעי העבירה.

2. הערעור נסוב על קולת רכיב המאסר.

3. על פי עובדות כתב האישום, במשך מספר חודשים בהם עבדה המשיבה במשק ביתם של המתלוננים, היא גנבה תכשיטים שהיו בכספת ביתם, בשווי כולל של 136,000 ₪. כמו כן, במועדים שונים גנבה סכומי כסף שונים: בספטמבר 2018 גנבה 4,200 ₪, ביום 30.11.2018 גנבה 200 דולר וביום 6.12.2018 - 400 דולר. עוד במהלך תקופת העסקתה גנבה המשיבה אלפי שקלים ודולרים בודדים מהכספת של המתלוננים.

4. בית משפט קמא ציין שהמשיבה ויתרה על זכות המילה אחרונה, דן בחומרת העבירות של גניבה בידי עובד, סקר את מדיניות הענישה הרלוונטית, לרבות פסיקה שהוגשה מטעם המדינה, שנקבע כי היא עוסקת בנסיבות מחמירות מענייננו. לאור אלה נקבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 9 חודשים ועד 24 חודשי מאסר.

5. במסגרת נסיבות ביצוע העבירות נשקלו הנסיבות הבאות: היות המשיבה בת בית בבית המתלוננים; הפגיעה הקשה באמונם, כפי שעולה מעדות המתלוננת ומתצהירה; הערך הסנטימנטלי של התכשיטים שנגנבו לצד סכומי הכסף שנגנבו במועדים השונים.

6. אשר לקביעת העונש בתוך מתחם הענישה, נשקלו גילה של המשיבה שהיא בת 51 שנים, היותה אם ל-6 ילדים בני 11-23; טענתה של המשיבה שעברה אירוע מוחי ומאז מתקיימת מקצבת אבטלה והתמודדות עם קשיים אישיים שמקורם ברקע מורכב.

7. בית משפט קמא קבע שלאור אי לקיחת האחריות מצד המשיבה וניהול ההליך, לכאורה היה מקום להשית עליה עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, אולם נוכח חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, הגם שבחלקו רובץ לפתחה, העדר הסתבכויות חדשות מאז ועבר נקי, ניתן לנקוט במידת הרחמים ולהימנע מעונש מאסר ממש, כאשר רכיב המאסר יאוזן באמצעות פיצוי משמעותי.

8. לשיטת המערערת שגה בית משפט קמא, הן בקביעת מתחם ענישה מקל שאינו הולם את נסיבות ביצוע העבירה, הן במיקום העונש בתחתית המתחם כך שהמשיבה תרצה מאסרה בעבודות שירות, וזאת באופן החורג ממדיניות הענישה הנוהגת.

9. לעניין מתחם הענישה נטען שלא ניתן משקל מספיק לערכים המוגנים שנפגעו; לסכומים המשמעותיים שנגנבו תוך ניצול מעמדה של המשיבה והאמון שניתן בה; לנזק שנגרם למתלוננת ולערך הסנטימנטלי שהיה עבורה לתכשיטים שנגנבו והיו מתנה מהוריה.

לטענת המערערת מתחם הענישה שנקבע אינו משקף כהלכה את האינטרס הציבורי שבענישה ממשית ומרתיעה בעבירות מסוג זה, שהינן מן החמורות שבעבירות הרכוש. בהקשר זה נטען שמתחם הענישה, ובפרט תחתיתו, שנקבע על מאסר לריצוי בעבודות שירות, חורג ממדיניות הענישה. פסקי הדין אליהם הפנה בית משפט קמא קלים בנסיבותיהם מענייננו, למעט רע"פ 1524/21 משייב נ' מדינת ישראל שאוזכר, אך לא ניתן לו משקל. באותו מקרה נקבע מתחם ענישה הנע בין 18-36 חודשי מאסר ועונשה של הנאשמת הוקל בבית המשפט העליון ל-15 חודשים מטעמי שיקום, וזאת בגין גניבה של סכומים נמוכים משמעותית מענייננו. המערערת הפנתה לפסיקה נוספת.

10. אשר לקביעת העונש בתחום המתחם - לדידה של המערערת, בהתחשב באי לקיחת האחריות מצד המשיבה, "תוך טפילת האשמה על המתלוננים" וטענות שנדחו אשר לפיהן המתלוננים הם שגנבו מהמשיבה, לא היה מקום למקם את עונשה בתחתית מתחם הענישה. לעניין זה הודגש כי המשיבה אף לא פעלה להשבת הכספים והתכשיטים. לגישת המערערת שגה בית משפט קמא בקביעתו כי הפיצוי יאזן את הענישה, חלף הטלת מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

11. כן נטען ששגה בית משפט קמא עת נקט במידת הרחמים כלפי ה משיבה והעניק משקל יתר לעברה הנקי ולנסיבותיה האישיות והעדיפים על פני האינטרס הציבורי. לא הוגש בעניינה של המשיבה תסקיר מבחן או מסמכים אחרים המלמדים על נסיבותיה האישיות באופן המקנה לאלו עדיפות על פני שיקולי ענישה אחרים.

לאור האמור, עתרה המערערת להחמיר משמעותית בעונשה של המשיבה ולקבוע כי תרצה את מאסרה מאחורי סורג ובריח, זאת לצד רכיבי הענישה האחרים שהוטלו בגזר הדין.

12. בדיון בפנינו נטען על ידי בא כוחה של המשיבה, כי מצבה של המשיבה מורכב בשל היותו של בעלה מכור לסמים, מצבה הרפואי והעובדה שבנה הבגיר עבר תאונת דרכים ועתרו להפנותה לשירות המבחן על מנת שיינתן תסקיר לעונש בעניינה.

כן נטען שחלף זמן ניכר מעת ביצוע העבירה, כתב האישום הוגש כשנה ומחצה לאחר ביצוע העבירה ובחלקו נוהל התיק בתקופת הקורונה.

דיון והכרעה

13. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשיה של הנאשמת הם הגנה על הקניין והגנה על אמון המעביד בעובדיו. מידת הפגיעה בערכים אלה היא מן הגבוהות באשר לעבירות מעין אלה השפעה על האמון החיוני במקומות עבודה.

14. בע"פ 3587/12 **אסתר דדון נ' מדינת ישראל**, נפסק על ידי בית המשפט העליון בהאי לישנא:

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שיש ליתן משקל רב לשיקול ההרתעת, תוך מתן משקל מופחת לנסיבות אישיות, במסגרת שיקולי הענישה בעבירות "כלכליות" אשר מבוצעות עבור בצע כסף ואשר כוללות שליחת יד לכספי המעביד או לכספי הציבור, על מנת ליידע עבריינים פוטנציאליים כי "הסיכון גובר על הסיכוי" [ראו למשל, פסק דינו של השופט י' עמית בע"פ 2636/12 **עזבון המנוח שלוש ז"ל נ' מדינת ישראל** (5.3.2013) [פורסם בנבו] והאסמכתאות המאזכרות בפסקה 9 שם (להלן: "עניין שלוש")]."

ולעניין מנעד הענישה נפסק באותו פסק דין כי:

"עיינו בפסיקה אליה הפנו שני הצדדים בכל הנוגע לעונשי המאסר שנגזרו בנסיבות דומות, אשר מגלה פנים לכאן ולכאן [עניין שלוש; ע"פ 3541/11 **מדינת ישראל נ' פריג** (18.9.2011) [פורסם בנבו]; ת"פ (חי') 3972-08-11 **מדינת ישראל נ' קליגר** (4.4.2012) [פורסם בנבו]], אולם בסופו של יום לא התרשמנו שקיימת הצדקה להתערבותנו. מעשיה של המערערת בוצעו באופן שיטתי לאורך תקופה ארוכה, תוך ניצול עיסוקה והאמון שרחשו לה מעסיקה".

בע"פ 187/14 **בלביסי נ' מדינת ישראל** המערער הודה בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. בכתב האישום נטען כי במועד בו אמור היה להיות במעצר בית, עבד המערער בחנות לממכר חלקי חילוף לרכב בואדי אל ג'וז בירושלים, תוך הפרת תנאי מעצר הבית. במועדים שאינם ידועים, בסמוך לאחר ה-11.9.2012 במספר הזדמנויות, גנב המערער, יחד עם מר סמאחה, עובד אחר בחנות, חלקי רכב מהחנות, העבירם לא-ראם ומכרם לבעל חנות לחלקי חילוף בסכום של 10,000 ₪.

המערער הורשע על יסוד הודייתו בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק, ובעבירה של גניבה בידי עובד, לפי סעיף 391 לחוק.

בית המשפט קבע כי מתחם הענישה ההולם בגין שתי העבירות נע בין 10 ל-36 חודשי מאסר בפועל; והטיל

על המערער 18 חודשי מאסר בפועל, שמונה חודשי מאסר על תנאי וכן פיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי מתחם הענישה נכון הוא.

ברע"פ 1524/21 **מישייב נ' מדינת ישראל** המבקשת הורשעה, על פי הודאתה, בחמש עבירות של גניבה בידי עובד, שתי עבירות של הונאה בכרטיס חיוב וכן בעבירה של גניבת כרטיס חיוב. העבירות עניינן גניבה ממשקי בית בהם עבדה. על המבקשת נגזרו 24 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ערעור שהגישה המבקשת על חומרת העונש התקבל, כך שעונש המאסר הועמד על 15 חודשים תחת 24 חודשים. בבר"ע זו התבקש ביהמ"ש העליון להקל בעונשה של המבקשת, בין בהשתתפות מבחן ושל"צ ובין במאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות.

ביהמ"ש העליון דחה את הבקשה, זאת על אף נסיבות חייה הקשות של המבקשת וההשלכות הקשות שעלולות להיגרם לילדי המבקשת בשל ריצוי העונש מאחורי סורג ובריח. יחד עם זאת, לאור העובדה שנגד המבקשת הוגש כתב אישום בעבירות בנסיבות דומות ונפתח תיק חקירה נוסף בתקופה שלאחר מתן גזר הדין, יש קושי ממשי להיעתר לבקשה הגם שחזקת החפות עומדת למבקשת בעניינים שטרם הוכרעו.

עוד קבע בית המשפט העליון שגם טענות המבקשת ביחס לחומרת העונש, ובכלל זה הטענה כי מתחם העונש ההולם שנקבע, מחמיר עמה יתר על המידה, אינן מבססות עילה להתערבות בגלגול שלישי וכי עיון בפסקי הדין אליהם מפנה הבר"ע, בהם נגזרו עונשים נמוכים מזה שהושת על המבקשת, מעלה כי אלו נבדלים מענייני בנסיבותיהם כגון עבר נקי; הליך טיפולי; הפסקה יזומה של ביצוע העבירות; סיכוי ממשי לשיקום והליכי צדק מאחה.

ברע"פ 5471/15 **ששון לסטר נ' מדינת ישראל**, נדונה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בעפ"ג 646-04-15 בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על פסק דינו של

בית משפט השלום ברמלה, בת.פ. 57623-11-12.

נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו את העבירות הבאות: גניבה בידי עובד בצוותא, לפי סעיף 391 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק; וקשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק. מעובדות כתב האישום שהוגש נגד המבקש, עולה כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום עבד המבקש כמנהל לוגיסטי במחסני חברת "פרמייר" בפארק תעשיות חבל מודיעין. בתחילת חודש אפריל 2011 או בסמוך לכך, קשר המבקש קשר עם נאשם אחר בפרשה, אשר עבד כנהג הובלות, לגנוב מוצרי קוסמטיקה מחברת "פרמייר" ולמכור אותם ל-כ', שהינו בעל חנות המחזיקה במוצרי "פרמייר". במסגרת הקשר ולצורך מימוש, הוציא המבקש מהמחסן 12 קרטונים ובהם 620 מוצרים בשווי של כ-80,600 ₪, והעמיסם על משאיתו של הנאשם האחר. שלושה ימים לאחר מכן, התקשר המבקש ל-כ' והציע לו לרכוש את המוצרים במחיר של כ-15,000 ₪. משנענה כ' להצעתו של המבקש, הוביל הנאשם האחר את המוצרים לירושלים והעבירם ל-כ'. תמורת המוצרים קיבל הנאשם האחר מ-כ' מקדמה בסך 500 יורו, ומיד בסמוך לכך נתפס, והמוצרים הוחזרו.

בית משפט השלום השית על המבקש את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור המבקש עבירה של גניבה ממעביד; 5 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, לבל יעבור המבקש עבירה של גניבה או קשר לביצוע פשע או עוון וקנס כספי בסך 24,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו.

המשיבה ערערה על גזר דינו של בית משפט השלום, וביום 14.7.2015 קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורה והשית על המבקש 8 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

15. הנה כי כן, מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט קמא חורג קמעא לקולא ממתחם הענישה הראוי ואנו סבורים שבנסיבות ביצוע העבירות ורמת הענישה הנוהגת יש לקבוע מתחם הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, קרי, באופן שאינו מאפשר ריצוי המאסר בעבודות שירות, אלא במקרים בהם נמצא שיש הצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם, כגון מקרים בהם עבר הנאשם הליך שיקום משמעותי, נטל אחריות והשיב את הרכוש שגנב.

16. המשיבה לא רק שלא נטלה אחריות על מעשיה, אלא בחרה להטיל אשם על מעסיקה, בטענה כי הוא נטל כסף מארנקה ואיים עליה שאם תזמין משטרה - כלשונה "יזין אותה", "ידרוס אותה" ועוד. משמע, לא רק שהמשיבה בחרה שלא ליטול אחריות על מעשיה, אלא ניסתה להפליל את מעסיקה על לא עוול בכפו כדי למלט עצמה מעונש על מעשיה.

גם לאחר שהורשעה בחרה המשיבה במהלך שמיעת הטיעונים לעונש שלא לומר דבר, וכן לא עברה כל תהליך שיקומי. במעמד הדיון אף הובהר שהמערערת לא שילמה עד כה את הפיצוי שהוטל עליה, ככל הנראה מתוך תקווה שבית משפט זה יתערב במסגרת הערעור גם ברכיב עונשי זה. סבורים אנו שעצם ההשגה על גובה הפיצוי שהוטל על המערערת לשלם, בפרט כאשר הרכוש לא הושב לבעליו, מצביע

אף הוא על העדר הפנמה של המערערת בכל הנוגע לחומרת מעשיה ולנזק הממוני והרגשי שגרמה למתלוננים.

בנסיבות אלה, אף איננו מוצאים לנכון להזמין תסקיר לעונש ודי בדברים שנמסרו על אודות המשיבה על ידי באי כוחה.

17. אשר לטענת חלוף הזמן, הרי שעיון בתיק בית משפט קמא מעלה כי התבקשו מספר דחיות של מועדי הדיונים מטעמה של המשיבה או באי כוחה.

18. כאמור, בענייננו לא רק שהמשיבה לא נטלה אחריות, אלא בחרה להטיל רבב בהתנהגות מעסיקה ולא שילמה עד עצם היום הזה את הפיצוי שהושת עליה.

מכאן שצודקת המערערת שיש מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא.

19. לאור כל המפורט לעיל, הערעור מתקבל ואנו מעמידים את עונשה של המשיבה על 12 חודשי מאסר בפועל, וזאת מבלי למצות את הדין עם המשיבה בהתאם לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין משהחליטה להחמיר בעונשו של מאן דהוא.

ניתן היום, ב' חשוון תשפ"ה, 03 נובמבר 2024,
במעמד ב"כ המאשימה עו"ד סוכצקי, המשיבה וב"כ
עו"ד מיכל קורן.

מיכל ברנט, שופטת
בכירה
שמואל בורנשטיין, שופט
עמית מיכלס, שופט